Vineri, 26 noiembrie 2020

P9_TA(2020)0330

Situația din Etiopia

Rezoluția Parlamentului European din 26 noiembrie 2020 referitoare la situația din Etiopia (2020/2881(RSP))

(2021/C 425/14)

Parlamentul European,

— având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Etiopia,

— având în vedere declarația din 9 noiembrie 2020 a Înaltului Reprezentant/vicepreședintelui Josep Borrell privind ultimele evoluții din Etiopia,

— având în vedere declarația din 12 noiembrie 2020 a Înaltului Reprezentant/vicepreședintelui Josep Borrell și a comisarului pentru gestionarea crizelor, Janez Lenarčič, privind Etiopia,

— având în vedere declarația din 19 noiembrie 2020 a comisarului pentru gestionarea crizelor, Janez Lenarčič, intitulată „Conflictul din Tigray: ajutorul umanitar acordat de UE refugiaților etiopieni din Sudan”,

— având în vedere declarația din 4 noiembrie 2020 a secretarului general al ONU,

— având în vedere declarațiile din 6 și 13 noiembrie 2020 ale Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului, Michelle Bachelet, privind Tigray,

— având în vedere discuțiile informale din 24 noiembrie 2020 din cadrul Consiliului de Securitate al ONU privind conflictul în curs din regiunea Tigray din Etiopia,

— având în vedere raportul Oficiului ONU pentru coordonarea afacerilor umanitare (OCHA) referitor la Etiopia, publicat la 11 noiembrie 2020,

— având în vedere declarația din 9 noiembrie 2020 a președintelui Comisiei Uniunii Africane, Excelența Sa Moussa Faki Mahamat, privind situația din Etiopia,

— având în vedere declarația din 9 noiembrie 2020 a copreședinților Adunării Parlamentare Paritare ACP-UE,

— având în vedere declarația din 19 noiembrie 2020 a miniștrilor de externe din statele membre ale UE,

— având în vedere Constituția Republicii Federale Democrate Etiopia, adoptată la 8 decembrie 1994, în special dispozițiile capitolului III privind drepturile și libertățile fundamentale, drepturile omului și drepturile democratice,

— având în vedere Declarația universală a drepturilor omului,

— având în vedere Carta africană a drepturilor omului și popoarelor,

— având în vedere Carta africană privind democrația, alegerile și guvernanța,

— având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice al ONU,

— având în vedere cea de-a doua revizuire a Acordului de la Cotonou,

— având în vedere articolul 144 alineatul (5) și articolul 132 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât conflictul armat actual dintre guvernul federal al Etiopiei și administrația regională din Tigray, condusă de Frontul de Eliberare a Poporului din Tigray (TPLF), a provocat moartea a sute de civili și strămutarea în masă a populației;

B. întrucât, la 4 noiembrie 2020, guvernul etiopian a declarat starea de urgență și a lansat operațiuni militare în nordul regiunii Tigray, la o zi după un presupus atac al TPLF asupra bazei militare a guvernului federal din regiunea Tigray; întrucât, de atunci, au avut loc confruntări armate între forțele federale (armata federală, forțele speciale de poliție din regiunea Amhara și miliția locală din Amhara), pe de o parte, și forțele regionale (forțele speciale de poliție și miliția din Tigray) loiale TPLF, pe de altă parte;

C. întrucât conflictul politic dintre PP și TPLF a fost accentuat și mai mult atunci când guvernul federal a amânat alegerile naționale, programate pentru mai 2020, din cauza crizei cauzate de COVID-19;

D. întrucât, în septembrie 2020, administrația regională din Tigray condusă de TPLF a organizat propriile alegeri, care au fost declarate ilegale de către guvernul etiopian, dat fiind că mandatul său ar fi trebuit să se încheie la sfârșitul lunii septembrie 2020; întrucât parlamentul federal a considerat ilegal procesul electoral din regiunea Tigray; întrucât liderii din Tigray a anunțat că nu mai recunosc administrația federală sau legile acesteia; întrucât, la 3 noiembrie 2020, parlamentul federal a declarat că TPLF constituia un „grup terorist”;

E. întrucât, la 8 noiembrie 2020, TPLF s-a adresat Uniunii Africane pentru a sugera tratative, dar guvernul federal a exclus orice posibilitate de negociere cu TPLF și a respins apelurile internaționale la dialog și mediere, susținând că conflictul din Tigray este o chestiune internă care nu trebuia internaționalizată; întrucât UE și-a oferit sprijinul pentru a sprijini dezamorsarea tensiunilor, revenirea la dialog și menținerea statului de drept pe întreg teritoriul Etiopiei;

F. întrucât, în 2018, Abiy Ahmed a încheiat un acord de pace istoric cu Eritreea, punând capăt unei perioade de peste zece ani în care legăturile diplomatice și comerciale dintre cele două țări au fost suspendate; întrucât guvernul Abiy a luat măsuri importante pentru a elibera jurnaliștii și prizonierii politici, pentru a permite grupurilor de opoziție interzise anterior să-și reia activitatea și pentru a adopta noi legi privind organizațiile societății civile și combaterea terorismului; întrucât guvernul a fost criticat recent din cauza detenției politicienilor din opoziție; întrucât persistă îngrijorări cu privire la adoptarea unei noi legi menite să combată discursurile de incitare la ură și dezinformarea, care ar putea periclita libertatea de exprimare;

G. întrucât unele grupuri politice având legături cu grupuri etnice din Etiopia care se simt marginalizate de sistemul federalist de guvernare afirmă că acest sistem a condus la favoritism etnic și discriminare;

H. întrucât, în iunie 2020, au avut loc acte de violență pe scară largă în urma decesului lui Hachalu Hundessa, cântăreț și activist din regiunea Oromo, sute de persoane fiind ucise și arestate; întrucât, la 1 noiembrie 2020, peste 50 de persoane din regiunea Amhara au fost ucise în atacuri îndreptate împotriva a trei sate, iar mulți consideră că atacurile au avut motivații etnice și că au fost comise, probabil, de Armata de Eliberare Oromo (OLA), o miliție separatistă a Frontului de Eliberare Oromo (OLF);

I. întrucât, potrivit Mișcării Naționale din Amhara, autoritățile etiopiene au interzis protestele pașnice – împotriva asasinatelor comise pe motive etnice – care urmau să aibă loc la 28 octombrie 2020;

J. întrucât, potrivit organizațiilor internaționale pentru drepturile omului, de la începutul conflictului, au existat mai multe incidente majore de ucidere fără discriminare a civililor în diferite părți ale regiunii Tigray, inclusiv un masacru care a avut loc în noaptea de 9 noiembrie 2020 în Mai-Kadra, în regiunea Tigray, unde uciderea a sute de civili ar putea fi încadrată drept crimă de război;

K. întrucât, potrivit organizațiilor internaționale pentru drepturile omului, rezidenții tigrayeni din alte părți ale țării au fost suspendați din posturile lor și au primit interdicție să zboare în străinătate; întrucât există relatări privind supravegherea fizică și digitală, arestări și detenții în masă arbitrare;

L. întrucât președintele regiunii Tigray a confirmat că forțele sale au lansat rachete împotriva aeroportului Asmara din Eritreea;

Vineri, 26 noiembrie 2020

M. întrucât confruntările sângeroase dintre forțele federale etiopiene și TPLF au stârnit îngrijorare la nivel internațional cu privire la riscurile pe care le implică exacerbarea situațiilor de securitate existente sau declanșarea unora noi în Etiopia, deoarece acestea ar putea avea repercusiuni asupra țărilor învecinate și destabiliza întreaga regiune a Cornului Africii; întrucât Etiopia și-a retras trupele din Somalia care luptau împotriva insurgenților islamiști; întrucât autoritățile kenyene au sporit securitatea la frontiera cu Etiopia pe fondul temerilor de escaladare a tensiunilor;

N. întrucât cooperarea pentru dezvoltare a UE cu Etiopia este una dintre cele mai mari din lume, în valoare de 815 milioane EUR pentru perioada 2014-2020; întrucât Etiopia este și unul dintre principalii beneficiari ai Fondului fiduciar de urgență al UE pentru Africa, cu peste 271,5 milioane EUR pentru perioada 2015-2019; întrucât, în 2020, UE oferă 44,29 milioane EUR pentru proiecte umanitare în Etiopia, oferind asistență pentru salvarea vieții persoanelor strămutate în interiorul țării, dezrădăcinate din cauza violenței sau a pericolelor naturale;

O. întrucât Oficiul ONU pentru coordonarea afacerilor umanitare (OCHA) a solicitat accesul în regiunea Tigray, care rămâne complet izolată de la începutul luptelor (accesul la internet și telefon a fost întrerupt); întrucât, potrivit UNHCR, lipsa energiei electrice, a telecomunicațiilor, a accesului la combustibil și bani lichizi limitează orice ajutor umanitar în Tigray și în restul Etiopiei, inclusiv asistența pentru cei răniți și uciși în timpul luptelor;

P. întrucât, chiar înainte de începerea luptelor, 15,2 milioane de persoane aveau nevoie de asistență umanitară în Etiopia, dintre care 2 milioane în regiunea Tigray; întrucât regiunea Tigray este a cincea regiune din Etiopia ca densitate a populației, cu peste 6 milioane de persoane, și găzduiește 100 000 de persoane strămutate intern și 96 000 de refugiați eritreeni; întrucât există mai multe tabere de refugiați importante în care, potrivit ONG-urilor, 44 % dintre cei care locuiesc acolo sunt copii;

Q. întrucât Etiopia este semnatară a Acordului de la Cotonou, al cărui articol 96 prevede că respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale constituie un element esențial al cooperării ACP-UE;

R. întrucât confruntările au cauzat mii de morți și răniți de ambele părți și au dus la încălcări grave ale drepturilor omului și la încălcări ale dreptului internațional umanitar; întrucât, potrivit UNHCR, la 22 noiembrie 2020, peste 38 500 de refugiați au fugit din calea conflictelor și au trecut frontiera în Sudan; întrucât ONU a avertizat cu privire la o „criză umanitară pe scară largă”, iar agențiile sale planifică posibila sosire a 200 000 de refugiați într-o perioadă de șase luni; întrucât luptele duc, de asemenea, la strămutarea internă a populației; întrucât UNHCR a cerut deja celor două părți implicate în conflict să deschidă coridoare pentru a permite simultan plecarea persoanelor și sosirea ajutoarelor; întrucât organizațiile umanitare internaționale de pe teren sunt slab echipate și se confruntă cu lipsa resurselor necesare pentru a ajuta refugiații nou-sosiți și victimele violenței; întrucât agențiile ONU caută fonduri imediate în valoare de 50 de milioane USD, ce vor fi destinate aprovizionării cu alimente și înființării de noi tabere; întrucât Comisia Europeană deblochează un prim ajutor de urgență în valoare de 4 milioane EUR pentru a veni în sprijinul persoanelor strămutate care sosesc în Sudan;

1. este profund îngrijorat de evenimentele recente din Etiopia, inclusiv de continuarea violențelor și de acuzațiile de încălcări grave ale drepturilor fundamentale ale omului; regretă actualul conflict armat dintre guvernul federal al Etiopiei și administrația regiunii Tigray, condusă de TPLF; invită ambele părți să se angajeze să înceteze imediat focul și să soluționeze divergențele politice prin mijloace democratice, în cadrul constituției țării, pentru a găsi o soluție pașnică de durată, a crea un mecanism de monitorizare a încetării focului și a depune eforturi cu scopul de a obține un consens național printr-un dialog care să includă toate părțile;

2. își exprimă solidaritatea cu victimele și familiile persoanelor afectate; deplânge pierderile de vieți omenești, uciderea civililor nevinovați și execuțiile extrajudiciare, indiferent de autorii acestora;

3. invită guvernul central al Etiopiei și TPLF să ia măsuri imediate pentru a aplana conflictul; insistă ca toți actorii să urmeze cu strictețe o abordare a securității centrată pe factorul uman;

4. deplânge faptul că, în prezent, accesul lucrătorilor umanitari este restricționat strict; invită guvernul etiopian să ofere organizațiilor umanitare acces imediat și nerestricționat în zonele în care există conflicte, pentru a asigura ajutorul umanitar necesar; avertizează că există pericolul ca atât țara, precum și statele învecinate și întreaga regiune, să fie afectate de o criză umanitară majoră;

5. ia act cu îngrijorare de ultimatumul dat de prim-ministrul Abiy forțelor din Tigray, în care le îndemna să se predea și declara că, în caz contrar, ar fi lansat un atac militar asupra capitalei regionale, Mekelle;

6. reamintește că atacurile deliberate împotriva populației civile constituie crime de război; invită forțele din ambele tabere să respecte dreptul internațional al drepturilor omului și dreptul umanitar internațional și să garanteze protecția persoanelor din zonele afectate; îndeamnă toate părțile implicate în conflict și autoritățile regionale să reducă la minimum daunele aduse populației civile și să asigure și să permită oricând accesul civililor la serviciile de bază;

7. constată cu profundă îngrijorare creșterea tensiunilor și a violențelor interetnice în Etiopia; consideră că este extrem de important ca autoritățile etiopiene și din Tigray să exercite un rol de lider care acționează responsabil, promovând un mediu politic care să includă toți actorii și toate grupurile etnice;

8. îndeamnă autoritățile federale să pună capăt practicii arestărilor și supravegherii arbitrare sau altor acțiuni îndreptate împotriva grupurilor etnice; invită autoritățile etiopiene să adopte măsuri ferme împotriva creării de profiluri etnice și să garanteze protecția minorităților etnice în întreaga țară; invită guvernul etiopian să pună în aplicare reforme care să protejeze drepturile omului și să garanteze un acces egal la serviciile și resursele guvernamentale pentru toate grupurile etnice;

9. este profund îngrijorat de răspândirea tot mai mare a dezinformării și de utilizarea discursurilor de incitare la ură pentru a instiga grupurile etnice unele împotriva altora, alimentând conflictul actual din Tigray; solicită tuturor părților implicate în conflict să se abțină de la utilizarea unui limbaj provocator și a discursului de incitare la ură, atât offline, cât și online; îndeamnă autoritățile naționale și locale, organizațiile mass-media și publicul să se abțină de la a participa la acțiuni care incită la violență, discriminare sau ostilitate ce vizează populațiile expuse riscului;

10. invită statele din vecinătatea Etiopiei, inclusiv Eritreea, precum și alte state din regiunea extinsă, cum ar fi țările din bazinul Nilului, să se abțină de la orice intervenție politică și militară care ar putea alimenta conflictul; subliniază că, în caz contrar, există riscul destabilizării regiunii extinse, ceea ce ar avea consecințe dezastruoase pentru pacea și securitatea internațională; subliniază că statele vecine ale Etiopiei pot juca un rol crucial, oferind sprijin diplomatic în vederea aplanării conflictului;

11. își exprimă sprijinul deplin pentru inițiativele de mediere luate sub egida Uniunii Africane și cele de aplanare a conflictului promovate de președinția sud-africană a UA, în special numirea a trei trimiși speciali ai UA, și invită toate părțile implicate să coopereze și să se implice activ în eforturile de mediere ale UA; invită autoritățile etiopiene să se alăture eforturilor organizațiilor internaționale, cum ar fi Uniunea Africană, IGAD și Uniunea Europeană, pentru a iniția un dialog care să includă toate părțile, cu obiectivul de a restabili un climat de pace, securitate și stabilitate în țară și în regiune;

12. este profund îngrijorat de întreruperea de facto a comunicațiilor în nord, în regiunea Tigray; îndeamnă guvernul etiopian să restabilească toate formele de comunicare în Tigray ca un act de responsabilitate și transparență în ceea ce privește operațiunile sale militare din regiune și să permită libera comunicare între locuitorii regiunii Tigray; subliniază importanța și necesitatea accesului la informații, atât online, cât și offline, având în vedere că dreptul tuturor persoanelor de a fi informate și de a avea acces la informații este deosebit de important într-o situație de criză; solicită insistent să se permită o acoperite mediatică independentă a situației; insistă asupra importanței de a acorda imediat accesul mass-mediei independente în Tigray; îndeamnă guvernul etiopian să respecte pe deplin libertățile de exprimare, de asociere și a presei, după cum este prevăzut în Constituția Etiopiei, și să îi elibereze pe jurnaliștii și bloggerii închiși pe nedrept; este ferm convins că protestele pașnice fac parte din procesul democratic și că trebuie evitată utilizarea excesivă a forței indiferent de situație;

13. invită toate părțile implicate în conflict să garanteze circulația liberă și sigură a civililor și respectarea dreptului la libertatea de întrunire;

14. invită toate părțile implicate în conflictul din nordul țării, din regiunea Tigray, să garanteze accesul nerestricționat al persoanelor independente care monitorizează drepturile omului pentru a se asigura că sunt respectate standardele internaționale în domeniul drepturilor omului; invită toate părțile implicate în conflict să colaboreze îndeaproape cu actorii relevanți pentru a efectua o anchetă transparentă cu privire la masacrul de la Mai-Kadra și solicită ca cei vinovați de comiterea acestei infracțiuni să fie trași la răspundere și să fie urmăriți penal fără întârziere;

15. invită autoritățile federale etiopiene să desfășoare o anchetă amănunțită, independentă, eficientă și imparțială cu privire la fiecare din asasinatele și încălcările drepturilor omului, inclusiv cu privire la utilizarea forței excesive, detenția arbitrară și disparițiile forțate, și invită autoritățile din Tigray să coopereze în cadrul acestor anchete; invită toate autoritățile etiopiene să combată în mod activ impunitatea; reamintește guvernului etiopian obligația pe care o are de a garanta drepturile fundamentale, inclusiv accesul la justiție și dreptul la un proces corect și independent, așa cum se prevede în Carta Africană și în alte instrumente internaționale și regionale privind drepturile omului, inclusiv Acordul de la Cotonou; insistă ca autoritățile etiopiene să garanteze respectarea și protejarea unui stat de drept echitabil și imparțial pe întreg teritoriul Etiopiei;

16. solicită o cooperare strânsă între organismele UE de ajutor umanitar și UNHCR, precum și ca acesta din urmă să ofere în continuare sprijin refugiaților care au fugit de criză, inclusiv în apropierea zonelor din care au fugit; reamintește că guvernul etiopian are responsabilitatea de a garanta siguranța și securitatea refugiaților și a persoanelor strămutate intern pe teritoriul său; reamintește că cea mai mare parte din cei peste 96 000 de refugiați eritreeni sunt adăpostiți în taberele de refugiați din regiunea Tigray; susține apelurile comunității internaționale și ale organizațiilor umanitare de a intensifica asistența acordată refugiaților și persoanelor strămutate;

17. solicită UE și partenerilor săi să sprijine guvernul sudanez și autoritățile locale în soluționarea urgentă a solicitărilor de a găzdui refugiații etiopieni care fug de conflictele din regiunea Tigray; apreciază disponibilitatea Sudanului de a primi refugiații care fug din zona de conflict; subliniază necesitatea unor pregătiri urgente pentru sosirea a peste 200 000 de refugiați în Sudan; observă că Etiopia este o țară importantă de destinație, de tranzit și de origine a migranților; invită Comisia și statele membre să se asigure că toate proiectele finanțate și inițiate în cadrul Fondului fiduciar al UE pentru Africa respectă drepturile omului, în special drepturile migranților și ale persoanelor strămutate intern;

18. solicită ca UE și statele sale membre să mobilizeze urgent și să atribuie în mod structurat și concertat resurse suplimentare pentru a răspunde nevoilor globale generate de conflict;

19. salută angajamentul guvernului etiopian de a organiza alegeri generale în 2021; îndeamnă toți actorii politici din întreaga țară să se angajeze într-un dialog politic care să implice cetățeni din întregul spectru politic, ideologic, regional și etnic înainte de alegeri; subliniază cu fermitate că pot avea loc alegeri libere, corecte, incluzive și credibile numai dacă se creează o atmosferă lipsită de intimidare, violență și hărțuire și se garantează libertatea de exprimare și de asociere, în conformitate cu normele internaționale; regretă faptul că angajamentul de a organiza alegeri libere a fost compromis de detenția, începând din iunie 2020, a mai multor politicieni din opoziție din întregul spectru politic și de încălcări grave ale garanțiilor procedurale care subminează drepturile deținuților la un proces echitabil; solicită autorităților să elibereze toate persoanele deținute, cu excepția celor acuzate de infracțiuni recunoscute prin lege și care pot fi urmărite penal în conformitate cu standardele internaționale privind un proces echitabil;

20. își exprimă angajamentul față de unitatea și integritatea teritorială a Etiopiei și invită toți actorii din Etiopia să depună eforturi în vederea soluționării pașnice a oricărui conflict din interiorul țării;

21. solicită UE să utilizeze în continuare toate mijloacele diplomatice necesare pentru a colabora cu autoritățile federale și regionale, precum și cu partenerii regionali și instituțiile multilaterale, cu scopul de a soluționa conflictul în mod pașnic;

22. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Consiliului, Comisiei, parlamentelor și guvernelor statelor membre, Serviciului European de Acțiune Externă, guvernului federal și Camerei Federației din Etiopia, autorităților regiunii Tigray, guvernului Republicii Sudan, guvernelor IGAD, Uniunii Africane și statelor sale membre, Parlamentului Panafrican și Adunării Parlamentare Paritare ACP-UE.